

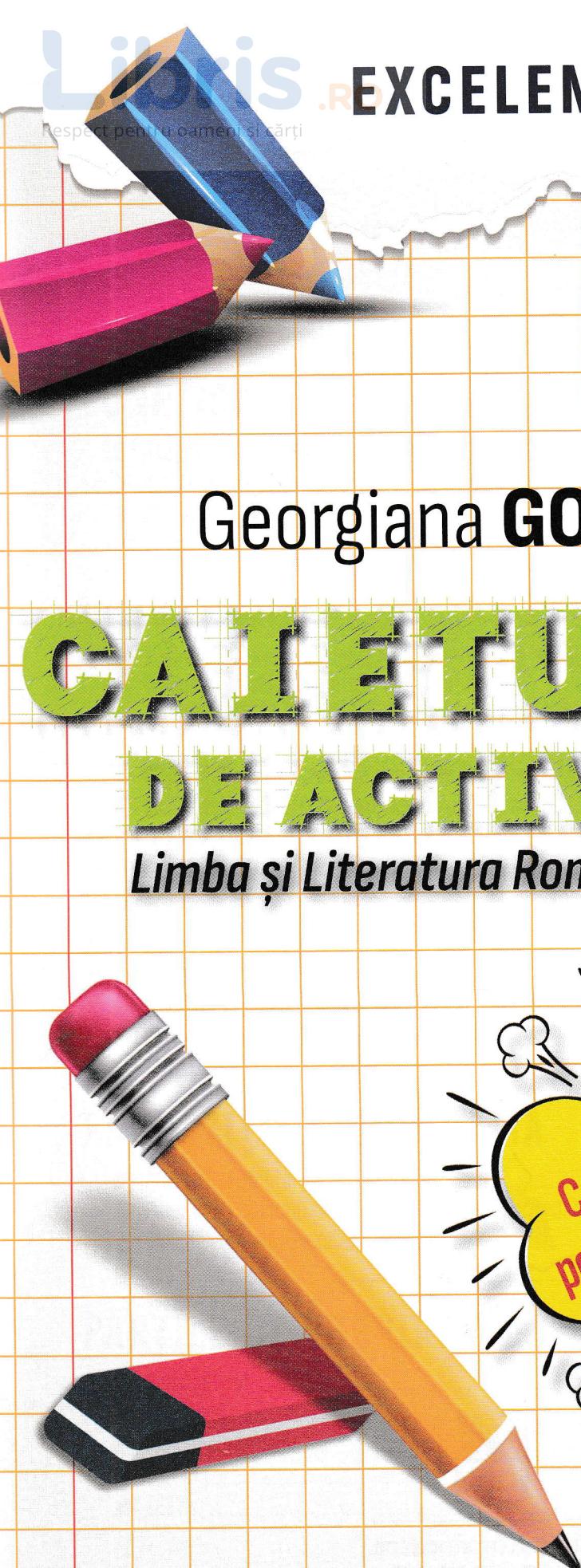
Georgiana GOGOESCU

CAIETUL MEU DE ACTIVITĂȚI

Limba și Literatura Română, clasa a III-a

Caiet de activități
pentru noile manuale!

CUPRINS

FONETICA

► Sunetul și litera. Vocale și consoane	7
► Silaba. Despărțirea în silabe la capăt de rând	9
► Grupurile de litere. Grupurile de sunete [ea], [ia], [ie], [oa], [ua], [uă] rostite într-o singură silabă	11
TEST	13

ORTOGRAFIA

► Cuvintele care se scriu cu <i>m</i> înainte de <i>p</i> sau <i>b</i> . Scrierea corectă cu <i>î</i> sau <i>â</i>	14
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin <i>x</i> .	
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale/consoane duble.	
► Cuvintele <i>într-un/într-o, dintr-un/dintr-o, printr-un/printr-o</i>	17
► Cuvintele <i>sa/s-a</i> . Cuvintele <i>sau/s-au</i> . Cuvintele <i>săi/să-i</i>	19
► Cuvintele <i>întruna/într-una, odată/o dată, numai/nu mai, niciun/nicio, nea/ne-a, neam/ne-am</i>	22
► Cuvintele <i>ia/i-a, iau/i-au, la/l-a</i> și unele forme ale verbului <i>a fi și a lua</i>	26
► Cuvintele <i>null/nu-l, nu-i, n-am, n-ai, n-are, n-au</i>	30
TEST	33

VOCABULARUL

► Cuvântul. Cuvinte cu înțeles asemănător. Cuvinte cu înțeles opus	34
► Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit	37
TEST	39

PROPOZIȚIA. PUNCTUAȚIA

► Propoziția/Enunțul	40
► Punctuația. Punctul. Semnul întrebării. Semnul exclamării. Linia de dialog. Virgula	42
Ghilimele/Semnele citării. Punctele de suspensie	
TEST	44

PĂRȚILE DE VORBIRE

► Substantivul	45
► Adjectivul	48
► Pronumele personal	50
► Verbul	53
TEST	56

CUPRINS

TEXTUL

▶ Textul literar. Textul narativ. Scrierea despre textul literar	57
▶ Textul literar. Textul în versuri. Scrierea despre textul literar	64
▶ Textul nonliterar. Textul informativ	70
▶ Textul nonliterar funcțional. Biletul (<i>actualizare</i>)	74
▶ Textul nonliterar funcțional. Scrisoarea (<i>actualizare</i>)	77
▶ Textul nonliterar funcțional. Emailul	80
▶ Textul nonliterar funcțional. Cartea poștală	84
▶ Textul nonliterar funcțional. Jurnalul (<i>actualizare</i>)	88
▶ Textul nonliterar funcțional. Invitația (<i>actualizare</i>)	94
▶ Textul nonliterar funcțional. Felicitarea (<i>actualizare</i>)	97
▶ Textul nonliterar funcțional. Articolul de ziar/revistă. Articolul de dicționar	100
▶ Textul nonliterar publicistic. Reclama	103
▶ Textul nonliterar publicistic. Afişul (<i>actualizare</i>)	107
▶ Textul nonliterar publicistic. Fluturașul	110
▶ Organizatorii grafici	114
 TEST	118

SCRIEREA IMAGINATIVĂ

▶ Compunerea după suport vizual. Compunerea după benzi desenate.	119
Compunerea pe baza unor cuvinte/expresii de sprijin. Compunerea după un plan dat.	
Compunerea cu început dat. Compunerea cu sfârșit dat	
 TEST	124

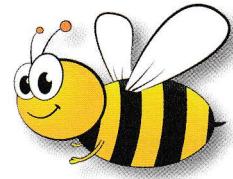
ACTE DE VORBIRE

▶ Dialogul. Redactarea unui dialog. Cererea familiară. Cererea politicoasă	125
Formule de permisiune. Formule de salut	
▶ Descrierea unei ființe sau a unui obiect din mediul apropiat	128
▶ Relatarea unei întâmplări trăite/citite/vizionate	131
 TEST	134

FONETICA

Sunetul și litera. Vocale și consoane

I. ÎNCĂLZIRE

I.1. Beneficii

- Voi învăța să identific sunetele: **vocale** și **consoane**.
- Voi învăța să asociiez sunetul cu litera.

I.2. Banca de cuvinte

Sunet – cea mai mică parte a unui cuvânt.

Vocale – **a, e, i, o, u, ă, â** (**î** din **a**), **î** (**î** din **i**).

Consoane – **b** (be/bî), **c** (ce/bî), **d** (de/dî), **f** (ef//fe/fî), **g** (ge/ghe/gî), **h** (haș/ha/hî), **k** (ca/capa), **m** (em/me/mî), **n** (en/ne/nî), **p** (pe/pî), **q** (chiu), **r** (er/re/rî), **s** (es/se/sî), **ş** (še/şî), **t** (te/tî), **ť** (te/ťî), **v** (ve/vî), **w** (dublu v), **x** (ics), **y** (i grec), **z** (ze/zî/zet/zed).

Litera – redarea în scris a sunetului.

I.3. Fișier

Situația 1: un sunet notează o singură literă.

Sunet	a	b	c	d	e	f	etc.
Literă	a	b	c	d	e	f	etc.

Situația 2: un sunet este notat cu un grup de litere.

Grup de litere – **ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi**.

Exemplu: **cer, cine, ger, agil, chem, chip, ghem, ghid**.

Situația 3: o literă exprimă sunete diferite.

X redă sunetele [gz] în **exact, exercițiu**, dar și sunetele [cs] în **complex, fix** etc.

Situația 4: un sunet este notat cu două litere diferite: **î** și **â**.

Exemplu: **înainte, român** etc.

II. ACTIVITĂȚI

II.1. Procedează ca mine!

✓ **umbră** – 5 litere, 5 sunete

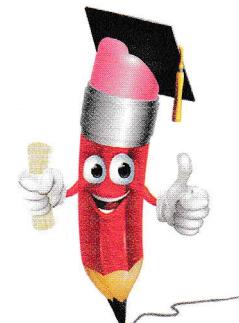
xilofon – 5 litere, 6 sunete

✓ **c r a t i m a** – 4 consoane, 3 vocale

C C V C V C V

✓ **CVCVCVV** – citirii

✓ **xilofon** – [c] [s] [i] [l] [o] [f] [o] [n]

Respect pentru oameni și cărți

II.2. Aplicații

1. Precizează numărul de sunete și litere pentru fiecare cuvânt.

2. Încercuiește vocalele și subliniază consoanele din strofele:

Într-o zi pe când lucram
În grădină, pe sub geam,
Îngrijind un trandafir,
Văd că intră un musafir.

Era mic că abia îl vedea,
Dar cu mustăți ditamai;
Încăpea printre uluci,
Dar avea blănița – nungi.

(Arpagic – fragment, Ana Blandiana)

3. Scrie cuvintele date ca în model:

Model: ✓ *anevoios* → [a] [n] [e] [v] [o] [i] [o] [s]

exercițiu	- _____
română	- _____
paralelipiped	- _____
calculator	- _____
atlas	- _____

4. Formulează un enunț care să respecte schema fonetică dată, unde **V** este vocală, iar **C** este consoană.

VVCVCVCV CVCCVV VC CCVCCV.

III. CONEXIUNE INVERSĂ

III.I. Autoevaluare!

ACUM POT	ACUM ȘTIU
Să _____	Să _____
Să _____	Să _____

Silaba. Despărțirea în silabe la capăt de rând

I. ÎNCĂLZIRE

I.1. Beneficii

- Voi învăța să despart corect cuvintele în silabe.
- Voi învăța să despart corect cuvintele în silabe la capăt de rând.

I.2. Banca de cuvinte

Silaba – un sunet (o vocală) sau un grup de sunete (în care se află obligatoriu o vocală), care se pronunță printr-un singur efort respirator.

I.3. Fișier

A. Cuvintele pot avea:

- o silabă: **oi**;
- două silabe: **a-pă**;
- trei silabe: **că-ra-re**;
- mai multe silabe: **pa-ra-le-li-pi-ped**.

B. Când un cuvânt nu începe la sfârșitul rândului, îl despărțim în silabe, trecând doar silabele întregi pe rândul următor.

II. ACTIVITĂȚI

II.1. Procedează ca mine!

A. Despart în silabe cuvintele:

îndreptare – **în-drep-ta-re** (4 silabe); **om** – **om** (1 silabă).

B. Despart în silabe la capăt de rând cuvântul **potrivește** în variantele:

po-trivește; **potri-vește**; **potriveș-te**.

II.2. Aplicații

1. Scrie câte cinci cuvinte care să fie alcătuite din:

- o silabă: _____
- două silabe: _____
- mai multe silabe: _____

2. Desparte la capăt de rând (toate variantele) cuvintele:

- odinoară: _____
- cuvintele: _____
- frigider: _____

Respect pentru oameni și cărti

3. Reîntregește cuvintele despărțite în silabe și rescrie textul dat:

O fur-ni-că în-se-ta-se și in-trând în-tr-o a-pă ma-re ca să bea, o luă re-pe-ju-nea a-pe-i și o du-cea în jos, fi-ind a-proa-pe să se î-ne-ce.

Iar o po-rum-bi-ță, vă-zând-o că se î-nea-că, a-run-că o ra-mu-ră de copac lân-gă dânsa, de care fur-ni-ca a-gă-țân-du-se, în-da-tă a fost scoa-să la mal și ast-fel po-rum-bi-ță a scă-pat-o. De a-tunci e-le se în-to-vă-ră-și-ră a-mân-do-uă.

Și nu du-pă mul-tă vre-me se în-tâm-plă că un pă-să-rar în-tin-se pe jos niș-te la-țuri, ri-si-pind pe dea-su-pra lor mei ca să a-mă-geas-că pe po-rum-bi-ță și s-o prin-dă.

Dar fur-ni-ca, vă-zând pe pă-să-ra-rul a-ce-la, mer-se drept la dânsul și-l piș-că de pi-cior a-șa de ta-re, că de us-tu-ri-me să-ri în sus ți-pând; iar po-rum-bi-ță a-tunci se spe-ri-e și, fu-gind, scă-pă de pri-mej-di-e.

(Furnica și porumbița – fragment, Lev Tolstoi)

4. Taie cu o linie cuvintele care nu se pot despărți la capăt de rând.

nea	ori	gâscan	trecere	am	oi	are
pom	nepot	dreptunghi		rostire	să	mai
soi	rar	identificare	moi	soi	telefon	roșie

III. CONEXIUNE INVERSĂ

III.I. Autoevaluare!

ACUM POT	ACUM ȘTIU
☒ Să _____	☒ Să _____
☒ Să _____	☒ Să _____

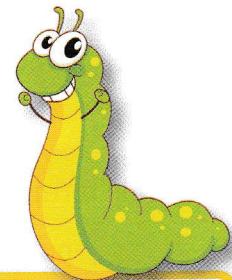
Grupurile de litere.

Grupurile de sunete [ea], [ia], [ie], [oa], [ua], [uă] rostite într-o singură silabă

I. ÎNCĂLZIRE

I.1. Beneficii

- Voi învăța să identific grupurile de litere.
- Voi învăța să identific grupurile de sunete.

I.2. Banca de cuvinte

Grup de litere – mai multe litere formează grupul.

Grup de sunete – mai multe sunete care se rostesc într-o silabă.

I.3. Fișier

- ✓ Grupurile de litere sunt: **ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi**.
- ✓ Grupurile de sunete **[ea], [ia], [ie], [oa], [ua], [uă]** sunt grupurile rostite într-o singură silabă.

II. ACTIVITĂȚI

II.1. Procedează ca mine!

SE SCRIE	EXAMPLE
<i>ea</i>	blochează, gheătă, veghează, greșeală, orășean, clujean
<i>ia</i>	alcătuiască, cheltuială, vasluian, iarnă, viață, iară, iar
<i>ie</i>	iepure, ied, ieșire, Ploiești, statuie, cuie, creier, ierburi
<i>oa</i>	poartă, oală, smoală, roabă, oase, poale, coase, leoaică
<i>ua</i>	roua, noua, steaua, neaua, ziua
<i>uă</i>	nouă, ouă, rouă

Respect pentru oameni și cărți

II.2. Aplicații

1. Încercuiește grupurile de litere **ea, ia, ie, oa, ua, uă**, rostite într-o silabă.

*Domnule cu o vioară
Și cu frac de catifea,
Ești tot cel de astă-vară
Slobod prin grădina mea?*

*Cum apare luna nouă
Înroșită în văpaie,
Tu, rupând vioara-n două,
Faci atâta hărmălaie!*

(Greierele - fragment, Petre Ghelmez)

2. Taie forma incorectă.

culoare/culuare
 ied/ed
 aşază/ăsează
 voe/voie

plouă/ploo
 cereale/ciriale
 mureșean/mureșan
 statue/statuie

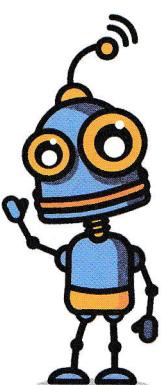
evaluare/evaloare
 roșeață/roșață
 greșeală/greșală
 voo/vouă

3. Eu scriu multe, tu scrii unul!

flori -
 viori -
 săteni -
 munteni -
 argeșeni -

4. Transformă cuvintele, astfel încât să conțină grupurile de litere învățate: **ea, ia, ie, oa, ua, uă**.

dovleci - dovleac
 gălățeni -
 greșeli -
 dese -
 culori -

III. CONEXIUNE INVERSĂ

III.I. Autoevaluare!

ACUM POT	ACUM ȘTIU
Să _____	Să _____
Să _____	Să _____

TEST

1. Scrie cuvintele date ca în model:

Model: ✓ *păpușă* → [p] [ă] [p] [u] [ş] [ă]

- operetă - _____
- dovleac - _____
- derdeluş - _____
- ninsoare - _____
- drept - _____

2. Ordenează literele din fiecare grup, pentru a forma cuvinte cu înțeles:

- i, r, a - _____
- r, ă, a, ț - _____
- o, i, n - _____
- l, e, v, e - _____
- e, c, a, t, r - _____

3. Desparte la capăt de rând (toate variantele) cuvântul *îmbătrânit*.

4. Reîntregește cuvintele despărțite în silabe și rescrie textul dat:

Într-o zi pe când lu-cram
În gră-di-nă, pe sub geam,
În-gri-jind un tran-da-fir,
Văd că in-tră un mu-sa-fir.

E-ra mic că a-bia îl ve-de-a-i,
Dar cu mus-tăți di-ta-ma-i;
În-că-pea prin-tre u-luci,
Dar a-vea blă-ni-ța-n dung-i.

(Arpagic – fragment, Ana Blandiana)

APRECIEREA CADRULUI DIDACTIC

CALIFICATIV: **FB** **B** **S**

ORTOGRAFIA

Cuvintele care se scriu cu *m* înainte de *p* sau *b*. Scrierea corectă cu *i* sau *â*.
Scrierea corectă a cuvintelor care conțin *x*. Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale/consoane duble.

I. ÎNCĂLZIRE

I.1. Beneficii

- Voi învăța să scriu corect cuvintele care se scriu cu *mb/mp*, care conțin *x* sau vocale/consoane duble.

I.2. Banca de cuvinte

Scriu – Istanbul, micsandră, Alecsandri, ticsit, rucsac.

I.3. Fișier

- ✓ Pronunț și scriu *m* înainte de *b/p*.
- ✓ Litera *x* poate reda **două grupuri de sunete**: [c s] și [g z].
- ✓ Sunt cuvinte care se scriu cu vocale duble *ee, ii, oo* sau consoane duble *cc, nn*.
Vocalele sau consoanele duble stau în silabe diferite.
- ✓ Scriu *i* la începutul și sfârșitul cuvintelor, dar și în situația când păstrăm scrierea cu *i* în cazul cuvintelor care încep cu această literă și primesc înaintea lor o silabă.

II. ACTIVITĂȚI

II.1. Procedează ca mine!

Scriu:

- porum**mb**, împietrit
- fix [f i **c s**] examen [e **g z** a m e n]
- i-de-**e**, a-le-**e**, ac-**ci**-dent, î**n**-no-dat
- început, hotărî, român, reînceput

II.2. Aplicații

- Scrie câte patru cuvinte care conțin litera „x”, dar sunt redate prin sunetele [cs] și [gz]:

x	[cs]	:	_____
	[gz]	:	_____